

امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

قاسم پالوج^{۱*}

مصطفی ساوه درودی^۲

یاسر خزلی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۳۱

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۰۲/۱۰

چکیده

از دیدگاه صاحب‌نظران امنیت اجتماعات بشری به پنج مقوله مهم امنیت نظامی، امنیت سیاسی، امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی و امنیت زیست‌محیطی؛ تقسیم می‌شود. از این بین امنیت اقتصادی به عنوان چهره مهم امنیت ملی در همه سطوح فردی، اجتماعی و ملی، توجه اندیشمندان حوزه امنیت را به خود جلب کرده است. امنیت اقتصادی فردی در ساده‌ترین سطح به میزان دسترسی انسان به ضروریات زیستی (غذا، آب، سرپناه و آموزش) و در سطوح بالاتر با دامنه وسیعی از بحث‌ها درباره اشتغال، توزیع درآمد و رفاه مرتبط است.

مقاله حاضر درصدد بررسی و بیان شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی، عوامل ایجاد امنیت اقتصادی فردی، عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی و متولیان امنیت اقتصادی فردی بر اساس دیدگاه مقام معظم رهبری است. از این رو با بهره‌گیری از روش نظریه‌پردازی داده بنیاد نظام‌مند، تمام سخنان، بیانیه‌ها و پیام‌های معظم له از سال ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۰ بررسی شد.

نتایج تحقیق نشان داد از نظر رهبری شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی عبارت‌اند از: امنیت کار، امنیت شغل، امنیت نیازهای اساسی، امنیت زندگی و معیشت، امنیت رفاه و سلامت، امنیت تولید و سرمایه‌گذاری، امنیت درآمد و ثروت، امنیت سود و سرمایه و امنیت کسب‌وکار می‌باشد. همچنین ایشان امنیت (عمومی، اقتصادی و اجتماعی)، پیشرفت و عدالت اقتصادی، ثبات قوانین و دسترسی به اطلاعات را از جمله عوامل ایجاد امنیت اقتصادی فردی و ناامنی اقتصادی، فساد، فقر، مصرف‌گرایی و ناامیدی را از جمله عوامل تهدید آن بیان می‌نمایند. از دیدگاه مقام معظم رهبری قوای سه‌گانه و در کنار آنها دستگاه‌های نظارتی و نیروهای انتظامی و اطلاعاتی متولیان تامین امنیت اقتصادی فردی هستند.

واژگان کلیدی: امنیت، امنیت اقتصادی، امنیت اقتصادی فردی، مقام معظم رهبری.

^۱ دانشجوی دکترای اقتصاد، دانشکده مدیریت راهبردی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران. نویسنده مسئول.

(ghasemp@gmail.com)

^۲ دانشیار، گروه علوم سیاسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علوم و فنون فراهی، تهران، ایران.

(mo-doroudi@yahoo.com)

^۳ دانشجوی دکترای اقتصاد، دانشکده مدیریت راهبردی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران. (khezlijob@gmail.com)

۱. مقدمه

مفهوم امنیت در لغت به ایمن شدن، آرامش، عدم خوف و آسودگی معنا شده است و در معنای اصطلاحی نیز با وجود اختلاف و مناقشه که ریشه در ابهام و پیچیدگی مفهوم امنیت دارد، برخی تلقی سلبی از امنیت دارند و آن را به فقدان تهدید نسبت به ارزش‌ها، و فقدان ترس از حمله علیه ارزش‌ها تعریف کرده‌اند. برخی نیز با تأکید بر اهمیت ترویج و پیشبرد حقوق بشر، تعریفی ایجابی از امنیت ارائه می‌دهند و آن را به وجود احساس رضایت و اطمینان خاطر نزد دولتمردان و شهروندان معنا می‌کنند (نصیری، ۱۳۹۸: ۵).

امنیت فردی؛ حالت یا وضعیتی است که در آن، فرد مرکز و مهم‌ترین موضوع مرجع امنیت بوده و ماهیت جسمانی، روحانی و حیثیتی افراد جامعه، حقوق و آزادی‌های مشروع آنان مصون از گونه تعرض و تهدید است و ساختار شبکه روابط امنیتی اشخاص و دولت، به‌دور از هر تهدیدی در خدمت حفظ امنیت محیط پیرامون، اجتماع، محیط‌زیست و استقلال و مشارکت معنادار افراد و توانمندی آنان در تأمین نیاز و استقلال انسانی قرار داشته، به‌نحوی که حیات و بقاء، هویت اشخاص، حقوق شهروندی در تجربه آزادانه انتخاب‌ها و امکان بهره‌گیری و حفظ فرصت‌ها با رهایی از نیاز و ترس و حفظ بندگی و قرار گرفتن در حصن الهی، فرد را در برابر خشونت دولت‌ها و دیگران حفظ کند؛ و یا اینکه امنیت فردی توجه به ابعاد انسانی، شخصی و شهروندی در بستر اعتقادی بوده و عبارت از: حالت قرار داشتن فرد در وضعیت اطمینان و آرامش روحی، روانی بوده که با احساس آسایش مادی، سلامت جسمانی و یا خرسندی و رضایتمندی ناشی از تأمین و یا اقتناع خواسته‌ها، به‌دور از خدشه و آسیب حاصل آمده باشد (سام دلیری، کهراری تبار، ۱۳۹۷: ۵).

اهمیت مسئله امنیت، خواه در سطح فردی یا ملی و بین‌المللی، در بین مسائلی که بشر با آن‌ها روبروست، غیرقابل انکار است. امنیت مفهومی با ماهیت جدال‌برانگیز است، طبعاً به همان میزان پاسخی که می‌دهد، سؤال نیز ایجاد می‌کند. این مفهوم حاوی چندین تناقض مهم و نکات مبهم است که اگر درک نشوند، باعث گیجی و سردرگمی خواهند شد. مهم‌ترین تناقضات شامل ملاحظات مربوط به دفاع و امنیت، امنیت فردی و امنیت ملی، امنیت ملی و امنیت بین‌المللی، راه‌های خشونت‌آمیز و هدف‌های مسالمت‌آمیز است. مشکلات تعیین هدف برخاسته از امنیت را نیز به این‌ها اضافه کنید (چه چیزی باید امنیت داشته باشد؟) و نیز مشکلات اعمال این ایده بر یک سلسله از امور (نظامی، اقتصادی، محیطی و اجتماعی) را در نظر بگیرید تا دامنه موضوع روشن شود (بوزان، ۱۳۷۸: ۳۰).

امنیت اجتماعات بشری به پنج مقوله تقسیم می‌شود که شامل نظامی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی است. به‌طور کلی، امنیت نظامی به اثرات متقابل توانایی‌های تهاجمی و دفاعی مسلحانه دولت‌ها و نیز برداشت آن‌ها از مقاصد یکدیگر مربوط است. امنیت سیاسی ناظر بر ثبات سازمانی دولت‌ها، سیستم‌های حکومتی و ایدئولوژی‌هایی است که به آن‌ها مشروعیت می‌بخشد. امنیت اقتصادی یعنی دسترسی به منابع، مالیه و بازارهای لازم برای حفظ سطوح قابل قبولی از رفاه و قدرت دولت می‌باشد. امنیت اجتماعی به قابلیت حفظ الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، مذهب و هویت و عرف ملی، با شرایط قابل قبولی از تحول مربوط است. امنیت زیست‌محیطی ناظر است بر حفظ محیط محلی جهانی به‌عنوان سیستم پشتیبانی ضروری که تمامی

حیات بشری بدان متکی است. این پنج بخش جدا از یکدیگر عمل نمی‌کنند. هر یک از آن‌ها دارای کانون مهمی در درون مسئله امنیت و روشی برای تنظیم اولویت‌ها بوده و از طریق ارتباطات قوی به یکدیگر متصل هستند (بوزان، ۱۳۷۸: ۳۴).

وجود امنیت اقتصادی در هر کشور نیازی است ضروری و تلاش در جهت ایجاد آن، هدف اقدامات مسئولان اقتصادی می‌باشد. لذا برای ایجاد و حفظ امنیت اقتصادی ابتدا باید به شناخت آن و راه‌های دستیابی به آن پرداخت. یکی از راه‌های رسیدن به این شناخت، بهره‌گیری از رهنمودها و نظریات مقام معظم رهبری به‌عنوان سکان‌دار نظام جمهوری اسلامی و جلودار حرکت جامعه به سمت امنیت است. شناخت دیدگاه‌های ایشان برای برنامه‌ریزی حرکت در این مسیر و تعیین وظایف هر یک از نهادهای مسئول بسیار کارآمد و مفید خواهد بود. مقاله حاضر با هدف شناخت نظریات رهبری در خصوص امنیت اقتصادی فردی (به‌عنوان یکی از سطوح امنیت اقتصادی) به دنبال پاسخگویی به سوالات ذیل می‌باشد:

- ۱) شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چیست؟
- ۲) عوامل ایجاد امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چه می‌باشد؟
- ۳) عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه ایشان چیست؟
- ۴) متولیان امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه ایشان چه کسانی هستند؟

۲. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲-۱. مبانی نظری

از سال ۱۹۴۵ میلادی، ایده امنیت اقتصادی جایگاه والایی در دستور کار نظام‌های سیاسی یافته است و همه آن‌ها تلاش کرده‌اند که برای شهروندان خویش امنیت اقتصادی را تأمین نمایند. این بُعد از امنیت، پس از جنگ سرد اهمیت روزافزونی یافت و دانش‌پژوهان و سیاست‌گذاران، ضمن تأیید ارتباط امنیت اقتصادی با ایمنی جامعه، به دنبال راه‌های جدیدی جهت وارد نمودن موضوعات اقتصادی، در راهبردهای سستی دفاعی بوده‌اند. همچنانکه بسیاری از کشورهای جهان سوم از شعار تأمین اقتصادی برای اصلاح موقعیت نامساعد خود بهره گرفته و می‌گیرند. از سویی در عرصه بین‌المللی، استفاده از امکانات اقتصادی به‌عنوان یک اهرم کارساز، هم باعث ایجاد آسیب‌پذیری بیشتر دولت‌ها و هم رشد افزون‌تر اهمیت موضوع امنیت اقتصادی گشته است. زیرا با جهانی‌شدن اقتصاد و افزایش همبستگی اقتصادی واحدها، دول بیش از هر زمانی برای تأمین نیازمندی‌های خود به یکدیگر وابسته هستند. نظام‌های سیاسی در حال حاضر ضمن دنبال نمودن راهبردهای خودکفایی اقتصاد ملی، ضرورت امنیت اقتصادی مبتنی بر راهبردهای وابستگی متقابل جهانی را نیز به‌شدت دنبال می‌کنند. هرچند در هیچ نقطه از عالم شاهد تحقق کامل همکاری اقتصادی مؤثر و مطمئن جهانی نیستیم و توزیع جهانی کالا و خدمات اقتصادی به‌طور قابل ملاحظه‌ایی آشفته و به سود دول پیشرفته است. لذا شکاف بین فقرا و اغنیا در عرصه بین‌المللی و بین ملت‌ها بیشتر شده است (اخوان کاظمی، ۱۳۸۹: ۴).

از نظر رابرت ماندل امنیت اقتصادی عبارتند از میزان حفظ و ارتقای شیوه زندگی مردم یک جامعه از طریق تأمین کالاها و خدمات، و هم از مجرای عملکرد داخلی و هم حضور در بازارهای بین‌المللی می‌باشد. ماندل

جنبه‌های اصلی امنیت اقتصادی را رشد اقتصادی و توزیع اقتصادی کالاها و خدمات می‌داند و می‌گوید هدف امنیتی در این رابطه افزایش سلامتی اقتصاد ملی از طریق بهبود نسبی آن در مقایسه با شرایط اقتصاد در گذشته و همین‌طور بهبود شرایط فعلی آن در مقایسه با دیگر کشورها می‌باشد (ماندل، ۱۳۷۷: ۱۰۷).

بوزان نیز از امنیت اقتصادی سخن رانده و در سطوح فردی، شرکت‌ها، طبقات و دولت‌ها به این موضوع می‌پردازد. از نظر وی، در سطح فردی، امنیت اقتصادی به میزان دسترسی انسان به ضروریات زیستی (غذا، آب، سرپناه و آموزش) مربوط است. در سطوح بالاتر، ایده امنیت اقتصادی با دامنه وسیعی از بحث‌های سیاسی درباره اشتغال، توزیع درآمد و رفاه مرتبط است. به نظر بوزان، امنیت اقتصادی فرد تنها به شرایط زیستی محدود نمی‌شود بلکه تأمین این امنیت به معنی حفظ سطح مشخصی از استاندارد زندگی است و به‌عنوان نمونه؛ اشتغال یا حق حداقل دستمزد را باید از شرایط ضروری امنیت اقتصادی بدانیم (اخوان کاظمی، ۱۳۹۸: ۴).

بدین ترتیب می‌توان استنتاج کرد که امنیت اقتصادی همان شرایط حیاتی اقتصادی بوده و عبارت است از برقراری نظم بین عوامل اساسی تهیه مایحتاج معیشتی انسان یعنی منابع اولیه، تولید، توزیع کار و درآمد اعضای جامعه، بطوریکه نیازهای ضروری آن‌ها تأمین شود و آن‌ها از فقدان و یا حتی احتمال فقدان این ضروریات احساس خطر ننموده و آرامش و آسایش آن‌ها سلب نگردد. در همین راستا قانون اساسی ج.ا.ایران هم دولت را موظف به پی‌ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و بر طرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن، کار، بهداشت، تعمیم بیمه، تأمین خودکفایی در علوم و فنون و صنعت و کشاورزی کرده است (اخوان کاظمی، ۱۳۹۸: ۵).

در ساده‌ترین تعاریف، امنیت اقتصادی به این معنا است که مردم در اموالشان امنیت داشته باشند و دولت با مدارا و رعایت عدل و انصاف و با توجه به دیگر اخلاق پسندیده اسلامی، از آنان مالیات و زکات اخذ ننماید. همچنین؛ احتکار کالا (به ویژه کالاهای اساسی و موردنیاز مردم) در میان نباشد و نیز در خرید و فروش‌ها قیمت‌ها متعادل باشد (اخوان کاظمی، ۱۳۹۸: ۵).

سیف (۱۳۸۹) به نقل از کنورثی^۱ (۲۰۱۰) امنیت اقتصادی فردی را به داشتن درآمد، دارایی و مخارج مکفی و تا اندازه‌ای باثبات تعریف می‌کند و از این جهت، تهدیدهای امنیت اقتصادی فردی را شامل موارد زیر می‌داند:

- ۱) درآمد پایین (که ناشی از دستمزد پایین یا کار پاره وقت است)؛
- ۲) نداشتن درآمد (مثلاً در پیری یا ناتوانی)؛
- ۳) کاهش زیاد درآمد (در شرایطی مانند از دست دادن شغل، ناتوانی، بیماری یا طلاق)؛
- ۴) از دست رفتن بخش زیادی از دارایی‌ها (مثلاً در شرایط حوادث طبیعی و ورشکستگی)؛
- ۵) افزایش قابل توجه پیش‌بینی نشده در هزینه‌ها (مانند بیماری‌های خاص).

شرایط حاد برای امنیت اقتصادی در این سطح شامل مواردی است که وقایع دارای ریسک زیادتری اتفاق بیفتند و زیان و هزینه وقایع دارای ریسک بالا باشد (وقایع خطیرتر و طولانی‌تر باشند یا بیمه جبرانی کافی وجود

¹ Kenworthy

نداشته باشد) امنیت اقتصادی از این جهت مهم است، زیرا ناامنی اقتصادی استاندارد زندگی را تنزل می دهد، از شادکامی افراد می کاهد و پریشانی و فشار روانی را افزایش می دهد.

از یک جهت امنیت اقتصادی در سطح فردی با مفهوم جامع کار ارتباطی عمیق دارد. شرایط زندگی انسان ها با کار آن ها پیوند خورده است. برنامه امنیت اجتماعی - اقتصادی سازمان بین المللی کار (ILO) هفت شکل از امنیت مربوط به کار را که باید توسط دولت ها، کارفرمایان، اتحادیه ها و دیگران مورد پیگیری واقع شوند، مشخص ساخته است که این هفت مورد به شرح زیر است:

- ۱) امنیت بازار کار (وجود فرصت های مناسب اشتغال)؛
- ۲) امنیت اشتغال (حمایت در برابر اخراج از کار)؛
- ۳) امنیت شغل (وجود طبقه بندی مشاغل برای جلوگیری از جابه جایی مشاغل)؛
- ۴) امنیت کار (در برابر حوادث ناشی از کار)؛
- ۵) امنیت مهارت شغلی (بهره مندی از آموزش حرفه ای برای به روز نگه داشتن مهارت ها)؛
- ۶) امنیت درآمدی (حمایت از درآمدها از طریق قانون حداقل دستمزدها)؛
- ۷) امنیت نمایندگی برای واحدهای مستقل تجاری و داشتن حق اعتصاب.

در شرایط نبود امنیت اقتصادی وضعیت افراد بدتر خواهد شد. این باور دو دلیل اساسی دارد. نخست، نگرانی مردم از زیان اقتصادی افزایش می یابد؛ دوم، اگر چنین زیان هایی رخ دهد، مردم دچار مشقت می شوند (سیف، ۱۳۸۹: ۱۱).

مقام معظم رهبری در پی دریافت مشورت های مجمع تشخیص مصلحت نظام مطابق بند یکم اصل ۱۱۰ قانون اساسی اولین مجموعه از سیاست های کلی و بلندمدت جمهوری اسلامی در موضوعات امنیت اقتصادی، انرژی، منابع آب، بخش معدن، منابع طبیعی و بخش حمل و نقل را در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۳ به قوای سه گانه ی کشور ابلاغ نموده اند که در موضوعات امنیت اقتصادی در سیاست های ابلاغی به شرح زیر بوده است:

- ۱) حمایت از ایجاد ارزش افزوده و سرمایه گذاری و کارآفرینی از راه های قانونی و مشروع.
- ۲) هدف از امنیت سرمایه گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می کند، وظیفه ی الزامی دولت و مجلس است.
- ۳) قوانین و سیاست های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند.
- ۴) نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرائم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن و تخصصی باشد.
- ۵) شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیتهای اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش های دولتی، تعاونی و خصوصی در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد.

۲-۲. پیشینه پژوهش

سیف (۱۳۹۱) در مقاله راهبردهای اقتصادی امنیت پایدار، به بررسی شاخص‌های امنیت اقتصادی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در سطوح فردی، اجتماعی و ملی پرداخته است. وی در سطح امنیت فردی شاخص‌های از قبیل امنیت رفاه، امنیت نیازهای اساسی، امنیت کار، امنیت کسب، امنیت درآمدی، امنیت شغل، امنیت سلامت، امنیت مالی، امنیت مسکن و امنیت فراغت را از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران احصاء نموده است.

افتخاری و نه‌زای (۱۳۹۰) در مقاله امنیت عمومی در اندیشه و بیانات مقام معظم رهبری؛ به بررسی ابعاد مادی، معنوی، ذهنی و نهادی امنیت عمومی از دیدگاه رهبری پرداخته‌اند. برخی از نقاط تأکید (شاخص‌های) احصاء شده از بیانات رهبری در مورد امنیت عمومی (مرتبط با سطح امنیت فردی) عبارت‌اند از: احساس مسئولیت، فعالیت و کار، صدق و صفا و نشاط، ایمان به خدا و اخلاق حسنه، ارزش‌های خانواده، امنیت فضای زندگی، فساد اقتصادی، فساد اداری و رشوه‌خواری، دست‌اندازی به ثروت عمومی، ناامنی مالی، تبعیض و بی‌عدالتی و تخلفات از مقررات می‌باشد.

لک‌زایی و حاج زاده (۱۳۹۳) در مقاله بررسی امنیت اقتصادی افراد از خلال قواعد فقه امامیه با نگاهی به مرجع امنیت، موضوعات دخیل در امنیت اقتصادی افراد در پرتو فقه امامیه را مورد بررسی قرار داده و اشاره می‌نمایند فقها به جنبه مختلفی از امنیت اقتصادی افراد توجه نشان داده و سه دسته قاعده فقهی را برای صیانت از حقوق اقتصادی افراد تأسیس کرده‌اند. این سه دسته عبارت‌اند از: قواعدی که تعرض به امنیت اقتصادی افراد را منع می‌کند (وجه سلبی) شامل قواعد ناظر بر ممنوعیت تعرض به امنیت اقتصادی افراد مانند قاعده لاضرر و قواعد ناظر بر لزوم جبران خسارت، در صورت تعرض به امنیت اقتصادی افراد مانند قاعده ضمان؛ قواعدی که امنیت اقتصادی افراد را مورد تأکید و تضمین قرار می‌دهد و به رسمیت می‌شناسد (وجه ایجابی) مانند قاعده تسلیط یا سلطنت؛ قواعدی که امنیت/ آزادی اقتصادی افراد را محدود می‌کند مانند قاعده حرمت اسراف.

خسروی و لک‌زایی (۱۳۹۵) در مقاله امنیت اقتصادی از دیدگاه امام علی (ع) با تأکید بر عهدنامه مالک اشتر؛ عوامل ایجاد امنیت اقتصادی، موانع (تهدیدهای) امنیت اقتصادی و راهکارهای تحقق و ارتقاء آن را به شرح زیر بیان نموده‌اند:

- عوامل ایجاد امنیت اقتصادی: خدمت‌محوری، مدیریت مطلوب و قانون‌مداری.
- موانع (تهدیدهای) امنیت اقتصادی: تبعیض و نابرابری، مماشات با مفسدان، اقتصاد مسموم آلوده به احتکار و رباخواری، فقر و محرومیت.
- راهکارهای تحقق و ارتقاء امنیت اقتصادی: نظارت بر فعالیت‌های اقتصادی، برخورد و مجازات مفسدان، دستگیری از ضعف و فرهنگ وقف.

اخوان کاظمی (۱۳۹۸) در مقاله ماهیت و الزامات امنیت اقتصادی در الگوی اسلامی و ایرانی پیشرفت به واکاوی عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی و همچنین عوامل مخل آن بر مبنای منابع و آموزه‌های قرآنی و روایی به شرح زیر پرداخته است:

- عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی: انتظام و مدبرانه بودن معیشت، تشویق فرهنگ تولید و کار و تلاش و خودکفایی، حرمت و مصونیت کامل مال و سرمایه، امانت‌داری و پرداخت خمس و زکات و صدقات، رعایت عدل و انصاف در معاملات، رعایت عدل و انصاف در وضع و اخذ مالیات‌ها و نرخ‌گذاری، تقویت و تحکیم ایمان و امنیت معنوی.
- عوامل مخل امنیت اقتصادی: فقر و رفاه‌زدگی، رشوه و ربا، اسراف و احتکار، کفران و ناشکری نعمت.

۳. روش شناسی پژوهش

با توجه به هدف پژوهش، روش تحقیق از نوع کیفی بوده و از طریق نظریه‌پردازی داده بنیاد نظام‌مند انجام گردید. منظور از نظریه‌پردازی داده بنیاد، نظریه‌ای است که مستقیماً از داده‌هایی استخراج شده است که در جریان پژوهش به صورت منظم گردآوری و تحلیل شده‌اند. در این روش، پژوهشگر کار را با نظریه‌ای که از قبل در ذهن دارد، شروع نمی‌کند (مگر اینکه منظور او بسط یک نظریه موجود باشد)؛ بلکه کار را در عرصه واقعیت آغاز کرده و شکیبایی می‌کند تا نظریه از دورن داده‌هایی گردآوری شده، پدیدار شود. یادآور می‌شود نظریه‌پردازی داده بنیاد یک روش استقرایی نظریه‌پردازی است.

این پژوهش به صورت نظری و روش سندکاوی انجام و دیدگاه‌های مقام معظم رهبری به روش نظریه داده پردازی نظام مند (G.T) کوربین و استراوس و با تکنیک فرایند سه مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. همچنین در این پژوهش از روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری استفاده و برای گردآوری بیانات مقام معظم رهبری از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر معظم له استفاده شده است. بنابراین نمونه آماری پژوهش، همان جامعه آماری است؛ یعنی بیانات معظم له پیرامون موضوع امنیت اقتصادی فردی است. با توجه به رویکرد، هدف و استراتژی انتخابی برای تحقیق، روش جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه نیست، بلکه از روش سندکاوی و تحلیل اسناد در چهارچوب استراتژی نظریه‌پردازی داده بنیاد استفاده شده است. واحد تحلیل در این پژوهش جمله (بیانات معظم له) است و جامعه آماری تمام سخنان، بیانی‌ها و پیام‌های مقام معظم رهبری از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۴۰۰ است که در سایت رهبری موجود می‌باشد.

۴. تجزیه و تحلیل داده و یافته های پژوهش

چارچوب نظری این پژوهش در فرایند استخراج مفاهیم اصلی از طریق کد گذاری باز، محوری و انتخابی از مجموعه سخنان رهبری پدیدار گردید. بررسی رهنمودهای رهبری در زمینه امنیت اقتصادی فردی نشان می‌دهد که ایشان ضمن بیان شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی، به عوامل ایجاد و تقویت، و عوامل تهدید و همچنین متولیان ایجاد و حفظ این امنیت (در بین نهادهای و دستگاه‌های حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران) نیز توجه ویژه نشان داده‌اند، لذا بر اساس تجزیه و تحلیل صورت گرفته در خصوص داده های گردآوری شده به هریک از سوالات پژوهش به شرح ذیل پاسخ داده شد.

۴-۱. یافته‌های مرتبط با سوال اول

جهت پاسخ به سوال اول: شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چیست؟ تمام نکات کلیدی بیانات رهبری استخراج، و شناسه گذاری، و بعد از بررسی و تحلیل آنها، شناسه‌های مشابه به مفاهیم خاصی اختصاص داده شد. مطابق جدول شماره (۱) در مجموع ۵۳ مفهوم از فرایند کد گذاری باز استخراج و سپس محقق با بررسی ابعاد متفاوت این مفاهیم به کدگذاری محوری پرداخت که مولفه‌های احصاء شده عبارتند از امنیت کار، امنیت شغل، نیازهای اساسی، زندگی و معیشت، رفاه و سلامت، تولید و سرمایه‌گذاری، درآمد و ثروت، سود و سرمایه و کسب و کار می‌باشد. سرانجام در کدگذاری انتخابی، موارد احصاء شده در یک طبقه‌بندی کلی‌تر و ابعاد محدودتر تحت عنوان شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی قرار گرفت.

جدول شماره (۱) شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی	امنیت کار	مزاحم کار مردم نشدن	امنیت اقتصادی یعنی این‌که انسانها و آحاد مردم این کشور، از هر قشری، بخواهند کار اقتصادی بکنند ... بدانند که کسی مزاحم آن‌ها نخواهد شد. ۱۳۷۸/۰۶/۱۰
		ایجاد امکان و امنیت کار	در این کشور، کار اقتصادی، حرکت اقتصادی، تلاش اقتصادی، .... امکان‌پذیر باشد و کسانی که اراده‌ی این کار را دارند، با امنیت بتوانند این کار را انجام دهند. ۱۳۷۸/۰۶/۱۰
		نیاز کشور به احساس امنیت در محیط کار	مهم‌ترین مشکل برای یک کشور وقتی به وجود می‌آید که در محیط کار، در محیط زندگی، در محیط تحصیل و در فضای عمومی جامعه، مردم احساس امنیت نکنند. ۱۳۷۹/۰۷/۱۸
		نیاز کشور به فعالیت اقتصادی سالم و اشتغال جوانان و سرمایه‌گذاری مطمئن	امروز کشور ما تشنه‌ی فعالیت اقتصادی سالم و ایجاد اشتغال برای جوانان و سرمایه‌گذاری مطمئن است. (فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مفاسد اقتصادی - ۱۳۸۰/۰۲/۱۰)
		اطمینان سرمایه‌گذاران به ارتباطات حکومتی و امانت و صداقت متصدیان امور مالی و اقتصادی	سرمایه‌گذار و صنعتگر و عنصر فعال در کشاورزی و مبتکر علمی و جوینده‌ی کار و همه‌ی قشرها، از صحت و سلامت ارتباطات حکومتی و امانت و صداقت متصدیان امور مالی و اقتصادی مطمئن بوده و احساس امنیت و آرامش کنند. (فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مفاسد اقتصادی - ۱۳۸۰/۰۲/۱۰)
		احساس امنیت کار	اکثر مردم، اکثر فعالان صحنه‌ی اجتماع که در امر اقتصادی کار می‌کنند، احساس کنند دارای امنیت‌ند و راه صحیح آن راهی است که آن‌ها پیش گرفته‌اند. ۱۳۸۶/۰۴/۰۷
		نیاز کشور به کار برای رسیدن به عزت، هویت، منافع و امنیت خود	کشور اگر بخواهد عزت، هویت، منافع و امنیت خود را به دست بیاورد، به ابتکار و کار احتیاج دارد. ۱۳۹۰/۱۱/۱۹

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		رعایت حقوقی طبیعی نیروی کار (دستمزد عادلانه و ثبات شغلی)	حقوق طبیعی نیروی کار باید رعایت بشود؛ یعنی دستمزد عادلانه، پرداخت منظم و بدون تأخیر، ثبات اشتغال یعنی امنیت شغلی. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		افزایش دستمزد متناسب با تورم	افزایش سالانه دستمزد کارگران به میزان تورم. ۱۳۸۲/۰۹/۲۸
		رعایت حقوق کارگران (امنیت شغلی، بیمه، آموزش، خدمات رفاهی، بهداشت و درمان) و اهتمام در تامین نیازهای خانواده مانند آموزش و ازدواج فرزندان	امنیت شغلی، مسئله‌ی بیمه، مسئله‌ی آموزش، مسئله‌ی خدمات رفاهی، مسئله‌ی بهداشت و درمان، این‌ها چیزهایی است که جزو حقوق کارگران است و این وظایف طبیعی کارفرما است. البته اگر اهتمام بیشتری نسبت به کارگر انجام بگیرد مثل اینکه نیازهای خانواده مورد مراعات قرار بگیرد یا آموزش فرزندان یا ازدواج و امثال این‌ها، طبعاً تأثیر بیشتری در ارتباط و التیام بین کارگر و کارفرما خواهد داشت که امر مبارک و خوبی است. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		افزایش مهارت کارگران	کارگر هر چه ماهر باشد، نوآور باشد، خلّاق باشد طبعاً نتیجه‌ی کار برتر و بالاتر است. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
	امنیت شغل	ارتقاء دانش و مهارت نیروی انسانی (کارگر)	یکی از وظایف ما در زمینه‌ی مسائل کارگری این است که بتوانیم دانش و مهارت نیروی انسانی‌مان را ارتقا بدهیم؛ ... یکی از وظایف بنگاه‌های اقتصادی این است که بتوانند دانش و مهارت نیروی کار را، نیروی انسانی موجود را افزایش بدهند و ارتقا بدهند؛ این می‌تواند نتیجه‌ی مطلوبی بیخشد. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		انجام متقن درست و با مسئولیت کار توسط کارگر	(کارگر) با مهارت بیشتر، با احساس مسئولیت بیشتر ... کار را محکم‌کاری کند، متقن انجام بدهد، درست انجام بدهد، سهل‌انگاری نکند؛ این وظیفه‌ی مشترکی است بین کارگر و کارفرما. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		یادگیری (آموزشی و تجربی)	یکی از ضرورت‌ها برای بنگاه‌های صنعتی و کشاورزی و بنگاه‌های اقتصادی یادگیری مداوم است؛ حالا این یادگیری هم به معنای یادگیری آموزشی، و هم به معنای یادگیری تجربه است. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		آموزش نیروی کار	مسئله‌ی آموزشی چنانچه تحقق پیدا کند نیروی کار بهره‌وری بیشتری خواهد داشت قیمت تمام‌شده یا هزینه‌ی کار کمتر خواهد شد. ۱۳۹۹/۰۲/۱۷
		اهمیت اشتغال (عمدتاً جوانان)	تولید، تولید داخلی؛ و اشتغال و عمدتاً اشتغال جوانان؛ این‌ها آن نقاط کلیدی اصلی است. ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
امنیت نیازهای اساسی		تأمین نیازهای اساسی مردم	با مهار تورم، تأمین نیازهای اساسی مردم، رونق تولید و ایجاد تحرک و آرامش در عرصه‌ی اقتصادی، امید مردم به آینده را استمرار و افزایش دهید. ۱۳۹۲/۰۶/۰۶
		اهمیت مسأله‌ی غذا و امنیت غذایی	امنیت غذایی برای کشور ما خیلی مهم است. مسأله‌ی غذا و مسأله‌ی امنیت غذایی و مسأله‌ی استقلال ناشی از امنیت غذایی و خودکفایی مطرح است. ۱۳۸۴/۱۰/۱۴
		خودکفایی در مواد اساسی کشاورزی	در زمینه اقتصادی، چیزهایی که ما به آن‌ها اهمیت می‌دهیم، رونق اقتصادی و اشتغال و کاهش تورم و خودکفایی در مواد اساسی کشاورزی است؛ یعنی امنیت غذایی کشور. ۱۳۸۲/۰۵/۱۵
		خودکفایی در امور تغذیه‌ی مردم	پایه‌ی اول خودکفایی، خودکفایی در امور تغذیه‌ی مردم است. ۱۳۶۸/۰۴/۱۴
امنیت زندگی و معیشت		اطمینان بخشی در امر تغذیه	باید اساسی‌ترین و اصلی‌ترین نیاز مردم و کشور، یعنی امر تغذیه را به نقطه‌ی اطمینان بخشی برسانیم. ۱۳۶۸/۰۴/۱۴
		امنیت معیشت	فضای کسب‌وکار مردم، فضای زندگی و معیشت مردم، یک فضای امنی باشد؛ ۱۳۹۷/۰۴/۰۶
		تأمین خوراک و مسکن و بهداشت و دیگر نیازهای زندگی مردم	مردم باید از نظر خوراک و مسکن و بهداشت و دیگر نیازهای زندگی، تأمین و در آسایش و رفاه باشند. این هدف اسلام و بیان قرآن است که تمام آنچه یک انسان لازم دارد، باید برایش وجود داشته باشد. ۱۳۹۷/۰۳/۱۷
		معیشت مردم	امروز یکی از مسائل اساسی کشور، مسئله‌ی اقتصاد و معیشت مردم است، ۱۳۹۶/۰۸/۰۳
		امنیت در مسائل معیشتی و شهروندی	در مقوله‌ی مسائل معیشتی و شهروندی ... پیش‌نیاز اصلی و اساسی عبارت است از امنیت. ۱۳۸۴/۰۲/۱۵
		حفظ امنیت عمومی زندگی مردم	حفظ امنیت عمومی زندگی مردم، ... به‌عهده‌ی مسئولانی است که در این زمینه فعالیت دارند. ۱۳۹۴/۰۱/۳۰
		امنیت و زندگی راحت مردم	این سپهر امنیتی، کشور را فراگرفته که از این آسیب‌های امنیتی محفوظ است. مردم راحت زندگی می‌کنند از لحاظ امنیت، به نظر من یکی از چیزهایی که خوب است مسئولین محترم در صحبت‌هایشان با مردم در میان بگذارند. ۱۳۹۵/۰۶/۰۳

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		باز کردن گره‌های امور معیشت مردم	مسئولان دولتی و بخش‌های مختلف باید برای باز کردن گره‌های امور معیشت مردم کار و تلاش کنند. ۱۳۸۱/۰۲/۱۱
		وعده اسلام برای زندگی همراه با رفاه مادی	اسلام با پیشرفت و توسعه و رفاه مادی جامعه مخالف است؛ به‌هیچ‌وجه این‌طور نیست. اسلام وعده‌ی زندگی همراه با رفاه مادی و عدالت اجتماعی را به مردم داد و آن‌ها مجذوب این شعار و این حرکت عظیم شدند. ۱۳۸۴/۰۲/۱۸
		رفاه عمومی ملت	ما برای ملت ایران سلامت عمومی می‌خواهیم، رفاه عمومی می‌خواهیم. ۱۳۹۶/۰۱/۰۱
امنیت رفاه و سلامت		سلامت و بهداشت و درمان مردم	مسئله‌ی سلامت، جزو مسائل درجه‌ی یک هر کشوری است، یعنی اگر ما دو سه مسئله‌ی درجه‌ی یک را بخواهیم کنار هم بگذاریم، بلاشک یکی از آن‌ها مسئله‌ی سلامت و بهداشت و درمان است. ۱۳۹۱/۱۰/۱۱
		سلامت جسمانی و ورزش	یک کشور و یک ملت، باید سلامت جسمانی خودش را تأمین کند و ورزش در تحقق این مسئله خیلی مهم است. ۱۳۸۴/۰۸/۳۰
		رفاه عمومی	انتظار به‌حق مردم ما، این است که از یک اقتصاد شکوفا برخوردار باشند، رفاه عمومی باشد، ۱۳۹۴/۰۱/۰۱
امنیت تولید و سرمایه گذاری		سرمایه‌گذاری برای تولید و کمک به مردم	در مسئله‌ی سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری برای تولید، خود مردم می‌توانند نقش ایفا کنند؛ چه آنهایی که سرمایه دارند و این سرمایه را در راه مثلاً بعضی از داد و ستدها و سوداگری‌های بی‌مورد مصرف می‌کنند می‌توانند اینها را در راه تولید مصرف کنند، چه کسانی که می‌خواهند کمک کنند به دیگران؛ مثل این کمک مؤمنانه‌ای که برای قضیه‌ی کرونا انجام گرفت که همه‌ی مردم وارد شدند، در قضیه‌ی تولید [هم] می‌توانند کسانی که توانایی دارند، برای یک نفر، دو نفر، ده نفر اشتغال ایجاد کنند و کمک کنند به اشتغال آنها. ۱۴۰۰/۰۱/۰۱
		حفظ امنیت تولید	بایستی امنیت تولید را حفظ کرد. ۱۳۹۶/۰۱/۰۱
		سرمایه‌گذاری در بخش تولید	سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی در کشور عمومیت پیدا کند. ۱۳۸۷/۰۱/۰۱
		سرمایه و کار برای تولید ملی	نتیجه‌ی سرمایه و کار عبارت است از تولید ملی. این باید تحقق پیدا کند. ۱۳۹۱/۰۲/۱۰

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		توجه به تولید ملی	مسئولین کشور در سطوح مختلف باید هر چه می‌توانند، به مسئله‌ی تولید ملی توجه کنند. ۱۳۹۱/۰۷/۱۹
		مصرف تولید ملی	همه سعی بکنند محصولات داخلی را مصرف بکنند، کارگر ایرانی را حمایت بکنند، کارگاه تولیدی داخلی را با مصرف کردن [محصول] آن رونق بدهند. ۱۳۹۴/۰۱/۰۱
		امنیت سرمایه‌گذاری	مسئله‌ی امنیت سرمایه‌گذاری خیلی مهم است. ۱۳۹۶/۰۳/۲۲
		حفظ امنیت سرمایه‌گذاری	باید کاری کنند که امنیت سرمایه‌گذاری محفوظ باشد. ۰۱ ۱۳۹۶/۰۱/
		امنیت؛ شرط سرمایه‌گذاری و ایجاد ثروت	دشمن می‌داند که شرط سرمایه‌گذاری و ایجاد ثروت، امنیت است و نمی‌خواهند سرمایه‌گذاری و ایجاد ثروت در این منطقه انجام بگیرد، لذا سعی خواهند کرد با امنیت مقابله کنند. ۱۳۸۸/۰۲/۲۶
		امنیت هر نوع سرمایه‌گذاری قانونی	هر نوع سرمایه‌گذاری‌ای که قانون آن را اجازه دهد، بایستی امنیت داشته باشد. ۱۳۷۸/۰۶/۱۰
		امنیت جان و مال و فرزندان و ناموس و فکر و عقیده و سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی	مردم در نظام جمهوری اسلامی باید احساس کنند که جان و مال و فرزندان و ناموس و فکر و عقیده و سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی بر خوردار از امنیت است. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
		امکان سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی و تولید ثروت برای همه	باید سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی و تولید ثروت در معرض انتخاب همه‌ی آحاد فعال کشور قرار بگیرد؛ یعنی همه باید بتوانند در این زمینه فعالیت کنند. ۱۳۸۵/۱۱/۳۰
	امنیت درآمد و ثروت	حمایت از ثروت بدست آمده از ابتکار، سرمایه و کارآفرینی	آن کسی که با ابتکار خود یا سرمایه‌ی خود یا کارآفرینی خود ثروتی به‌دست می‌آورد، نظام اسلامی از او حمایت می‌کند و تائید می‌کند. اگر چنانچه فضا فضای سالمی شد، [آن وقت] کسب ثروت و کسب درآمد یک چیز مباح و مورد تائید و مورد حمایت نظام است. ۱۳۹۲/۱۲/۲۰
		قدرت و ثروت؛ زینت زندگی است.	بعضی تصور می‌کنند قدرت یا ثروت ذاتاً شر است؛ در حالیکه این طور نیست؛ قدرت و ثروت مثل بقیه مواهب زندگی، زینت زندگی است. ۱۳۸۲/۰۵/۱۵
	امنیت سود و سرمایه	سود سرمایه‌گذاری؛ سود مشروع است.	هر کس که سرمایه‌گذاری می‌کند، برای سود سرمایه‌گذاری می‌کند؛ اشکالی هم ندارد؛ سود مشروع است. باید بین سود مشروع و نامشروع فاصله ایجاد کرد. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		عدالت پشتوانه و پشتیبان سرمایه‌گذاری است.	انسانی که می‌خواهد سرمایه‌گذاری کند و طبق قانون سود ببرد، از عدالت خوشش می‌آید؛ عدالت پشتوانه و پشتیبان اوست. ۱۳۷۷/۰۴/۰۷
		سرمایه برای تولید	کسانی که سرمایه‌ای داشتند رفتند سراغ تولید؛ این حسنه است، این صدقه است، جزو بهترین کارها است. کسانی که دارای سرمایه هستند آن را بیشتر در خدمت تولید کشور بگذارند. ۱۳۹۳/۰۱/۰۱
		ورود سرمایه و مدیریت مردم به اقتصاد	روح اصل ۴۴ این بود که اولاً سرمایه‌های مردم و بعد مدیریت مردم را وارد عرصه‌ی اقتصاد کنیم. باید سرمایه‌های مردم و مدیریت مردم- بخش خصوصی- وارد عرصه‌ی اقتصاد بشود. ۱۳۸۹/۰۶/۰۸
	امنیت کسب و کار	فضای امن کسب‌وکار ، فضای زندگی و معیشت مردم	فضای کسب‌وکار مردم، فضای زندگی و معیشت مردم، یک فضای امنی باشد. ۱۳۹۷/۰۴/۰۶
		سهولت کسب‌وکار	مسئله‌ی فضای کسب‌وکار و افزایش سهولت کسب‌وکار .. جزو چیزهای اساسی است. ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

منبع: یافته‌های پژوهش

۴-۲. یافته‌های مرتبط با سوال دوم

به منظور پاسخ به سوال دوم: عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چه می باشد؟ مطابق جدول شماره (۲) در مرحله اول ۴۱ مفهوم از فرایند کدگذاری باز شناسایی و سپس با کشف پیوندهای بین آن‌ها به کدگذاری محوری پرداخته شد که مولفه‌های احصاء شده شامل امنیت عمومی (امنیت فکری، اخلاقی، قضایی و اجتماعی)، امنیت اقتصادی، عدالت اجتماعی، پیشرفت و رونق اقتصادی، عدالت اقتصادی، ثبات قوانین و مقررات و دسترسی یکسان همه به اطلاعات اقتصادی می باشد. در آخر در کدگذاری انتخابی، موارد احصاء شده در یک طبقه‌بندی کلی‌تر تحت عنوان عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی فردی قرار گرفتند.

جدول شماره (۲) عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی فردی	امنیت عمومی (امنیت فکری،	امنیت همه‌جانبه (اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، آبرویی)	باید امنیت همه‌جانبه مورد توجه باشد؛ امنیت اجتماعی، امنیت اقتصادی، امنیت فرهنگی، امنیت آبرویی. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
		امنیت فکری و ذهنی	امنیت فکری و ذهنی برای مردم مهم است. ۱۳۹۳/۰۴/۱۶

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
	اخلاقی، قضایی و اجتماعی)	امنیت اجتماعی، امنیت فردی، امنیت محیط زندگی، امنیت فکری و معنوی و روانی	امنیت، یک مقوله اساسی است. امنیت اجتماعی، امنیت فردی، امنیت در همه محیط‌های زندگی، امنیت فکری و معنوی و روانی، همه این‌ها جزو انتظارات مردم است. ۱۳۷۹/۰۷/۱۸
		امنیت فکر و عقیده	مردم در نظام جمهوری اسلامی باید احساس کنند که ... فکر و عقیده‌شان برخوردار از امنیت است. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
		برنامه‌ریزی در فضای امنیت	در فضای امنیت است که هم تلاش علمی، هم تلاش اقتصادی، هم روحیه و نشاط و هم همه‌ی فعالیت‌های یک کشور می‌تواند به‌درستی برنامه‌ریزی شود و با دقت دنبال گردد و به نتایج خود برسد. ۱۳۷۹/۰۷/۱۸
		امنیت روحی، اخلاقی، وجدانی	آنچه برای بشر در درجه‌ی اول لازم است، امنیت روحی است، امنیت اخلاقی است، امنیت وجدانی است، رضایت وجدان است. ۱۳۹۳/۰۲/۱۷
		امنیت قضایی	مسأله‌ی امنیت قضایی هم که در برخورد و مراجعه و مواجهه با دستگاه قضا، مردم احساس امنیت کنند، بسیار مهم است. ۱۳۸۲/۰۴/۰۷
		وجود امنیت قضایی برای امنیت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی ...	اگر امنیت قضایی به وجود آمد، امنیت سیاسی، امنیت اجتماعی، امنیت اقتصادی، امنیت اخلاقی و امنیت فرهنگی هم به وجود خواهد آمد. ۱۳۸۲/۰۴/۰۷
		امنیت اجتماعی و مدنی	امروز دشمنان، امنیت اجتماعی و مدنی ما را هدف قرار داده‌اند. (و) درصدد است آن را از بین ببرد. ۱۳۸۲/۰۴/۰۷
		رعایت نظم اجتماعی	هر کس در هر جایی قرار دارد، خود را موظف بداند که نظم اجتماعی را رعایت کند. این یک ادب عمومی برای ما در سطح جامعه است. ۱۳۸۱/۰۹/۰۱
		تامین اخلاق برای عدالت اجتماعی	اگر اخلاق در جامعه تامین شد، عدالت اجتماعی تامین می‌شود؛ جامعه آباد می‌شود و انسان‌ها در بهشت زندگی می‌کنند؛ و لو در همین دنیا. ۱۳۷۲/۰۴/۲۳

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		امنیت اقتصادی؛ عدم مزاحمت برای کار اقتصادی	امنیت اقتصادی یعنی این که انسان‌ها و آحاد مردم این کشور، از هر قشری، بخواهند کار اقتصادی بکنند - چه کار صنعتی، چه کار کشاورزی، چه سرمایه‌گذاری، چه تجارت - بدانند که کسی مزاحم آن‌ها نخواهد شد؛ معنای امنیت اقتصادی، هرهری مسلک بودن در مسأله‌ی اقتصاد نیست؛ امنیت اقتصادی مسأله‌ی مهمی است. ۱۳۷۸/۰۶/۱۰
امنیت اقتصادی		اهمیت امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری	این مسأله‌ی امنیت اقتصادی و امنیت سرمایه‌گذاری، خیلی مهم است. ۱۳۹۶/۰۱/۰۱
		امنیت اقتصاد برای حضور مردم در صحنه اقتصادی	ما اگر می‌خواهیم مردم در صحنه‌ی اقتصاد باشند، باید صحنه‌ی اقتصادی امنیت داشته باشد. ۱۳۹۲/۱۲/۲۰
		احساس امنیت اقتصادی با فضای رقابتی و با ثبات	باید فضای رقابتی به‌وجود بیاید، باید فضای با ثبات به‌وجود بیاید؛ فعال اقتصادی در این شرایط خواهد آمد و احساس امنیت خواهد کرد. ۱۳۹۲/۱۲/۲۰
		امنیت مال، سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی	مردم در نظام جمهوری اسلامی باید احساس کنند که جان و مال و فرزندان و ناموس و فکر و عقیده و سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی‌شان برخوردار از امنیت است. ۱۳۸۰/۱۲/۲۸
		عدالت محور و اساس	همه‌ی نیازهای این کشور باید در تصمیم‌گیری‌ها دیده شود. باید عدالت، محور و اساس باشد. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
عدالت اجتماعی		عدالت برای امنیت اقتصادی بیشتر	اگر عدالت باشد، امنیت اقتصادی بیشتر است. دزدها و چپاولگرها هستند که از بی‌عدالتی سود می‌برند. ۱۳۷۷/۰۴/۰۷
		سرپنجه‌ی عدالت باید قوی باشد.	در نظام اسلامی، متخلف و گناهکار و متخطی - هر که هست - باید احساس نگرانی کند و بداند که پنجه‌ی عدالت، دیر یا زود گریبان او را خواهد چسبید. سرپنجه‌ی عدالت باید قوی باشد. ۱۳۷۶/۰۴/۲۵

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		رونق اقتصاد و پیشرفت کشور برای عدالت اجتماعی و ریشه کن فقر	هدف (رونق اقتصاد کشور و پیشرفت اقتصاد کشور) این است که ما بتوانیم عدالت اجتماعی را در جامعه تأمین کنیم، فقر را ریشه کن کنیم، تا ثروتمند شدن کشور به نفع رفیع فقر و ریشه کنی فقر باشد؛ صرف این که یک کشور ثروتمند باشد، آن چیزی نیست که مورد نظر اسلام و مطلوب اسلام [باشد]؛ باید این ثروت در خدمت ریشه کنی فقر باشد، در خدمت گسترش عدالت باشد. ۱۳۹۸/۰۵/۳۰
		رفاه عمومی و عدالت اجتماعی؛ اساس سیاست اقتصادی	اساس سیاست کلی اقتصادی کشور، عبارت است از رفاه عمومی و عدالت اجتماعی. ۱۳۷۲/۰۵/۱۲
		رونق اقتصادی بدون عدل اجتماعی، محرومیت را برطرف نمی کند.	اگر رونق اقتصادی در کشور باشد، اما عدل اجتماعی نباشد، این رونق اقتصادی به درد فقرا و مستضعفان نخواهد خورد و محرومیت را برطرف نخواهد کرد. ۱۳۷۹/۰۲/۱۴
		تأمین عدالت	هدف اصلی در کشور ما و در نظام جمهوری اسلامی، عبارت از تأمین عدالت است و رونق اقتصادی و تلاش سازندگی، مقدمه‌ای آن است. ۱۳۷۲/۰۱/۰۱
		عدالت؛ جلوگیری از ویژه‌خواری و تجاوز و تعدی به حقوق مظلومان	عدالت، تندروری نیست؛ حق‌گرایی است؛ توجه به حقوق آحاد مردم است؛ جلوگیری از ویژه‌خواری است؛ جلوگیری از تجاوز و تعدی به حقوق مظلومان است. ۱۳۸۴/۰۵/۱۲
		پیشرفت همراه با عدالت	عدالت بدون پیشرفت یعنی برابری در عقب‌ماندگی، برابری در فقر؛ این را نمی‌خواهیم. پیشرفت بدون عدالت را هم هرگز مطالبه نمی‌کنیم؛ پیشرفت، همراه با عدالت. ۱۳۸۷/۰۱/۰۱
	پیشرفت (رونق) اقتصادی	گشایش و پیشرفت امور اقتصادی کشور	باید آحاد مردم در کشور احساس گشایش اقتصادی کنند. ... (رئیس جمهور) باید گشایش و پیشرفت امور اقتصادی کشور و بر طرف کردن مشکلات مردم را سرلوحه‌ی برنامه‌های خود قرار دهد. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
		اقتصاد شکوفا	انتظار به حق مردم ما، این است که از یک اقتصاد شکوفا برخوردار باشند. ۱۳۹۴/۰۱/۰۱
		امکان رونق و سازندگی اقتصادی	(در کشور باید) رونق اقتصادی و سازندگی اقتصادی امکان‌پذیر باشد ۱۳۷۸/۰۶/۱۰

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		رونق اقتصادی؛ حمایت از سرمایه‌گذاری، کارآفرینی، تولید داخلی، مبارزه با قاچاق و فساد، ایجاد اشتغال، انسجام و ثبات و شفافیت قوانین و مقررات و توجه به برنامه‌های راهبردی اساسی کشور) جزو مقوله‌ی رونق اقتصادی کشور است. ۱۳۸۵/۰۳/۲۹	(حمایت از سرمایه‌گذاری، کارآفرینی، تولید داخلی، مبارزه با قاچاق و فساد، ایجاد اشتغال، انسجام و ثبات و شفافیت قوانین و مقررات و توجه به برنامه‌های راهبردی اساسی کشور) جزو مقوله‌ی رونق اقتصادی کشور است. ۱۳۸۵/۰۳/۲۹
		رونق اقتصادی با تولید داخل	رونق اقتصادی با تولید حاصل می‌شود، با فعال کردن ظرفیت‌های درونی کشور حاصل می‌شود، نه با چیز دیگر. ۱۳۹۳/۰۴/۱۶
		تلاش دولت برای رونق اقتصادی	مسئولان دولتی و بخش‌های مختلف باید برای رونق دادن به اقتصاد کشور، کار و تلاش کنند. ۱۳۸۱/۰۲/۱۱
	عدالت اقتصادی	فعالیت و کار اقتصادی با شاقول عدالت اقتصادی	فعالیت اقتصادی و کار اقتصادی و تلاش اقتصادی حتماً باید با شاخص و شاقول عدالت باشد. بدون عدالت هر تلاش اقتصادی به ضرر منتهی خواهد شد. ۱۳۸۷/۰۲/۱۴
		کشور تشنه‌ی عدالت اقتصادی	امروز کشور ما بیش از هر چیز دیگر، تشنه‌ی عدالت اقتصادی است. ۱۳۸۵/۰۶/۰۶
		عدالت همراه با توسعه و رشد اقتصادی	نوآوری نظام ما همین است که می‌خواهیم عدالت را با توسعه و با رشد اقتصادی در کنار هم و با هم داشته باشیم و این‌ها با هم متنافی نیستند. ۱۳۸۳/۰۶/۰۴
		تأمین عدالت و رونق اقتصاد	هدف اصلی در کشور ما و در نظام جمهوری اسلامی، عبارت از تأمین عدالت است و رونق اقتصادی و تلاش سازندگی، مقدمه‌ی آن است. ۱۳۷۲/۰۱/۰۱
	ثبات قوانین و مقررات	برداشتن مقررات و زوائد دست‌وپاگیر و ثبات در قوانین	اولاً مقررات و زوائد دست‌وپاگیر را بردارند، ثانیاً ثبات در قوانین ایجاد کنند و هر روز یک قانون جدیدی نیاورند که نتواند [سرمایه‌گذاری] شود. ۱۳۹۶/۰۱/۰۱
		سازگاری، ثبات، شفافیت و هماهنگی در قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات	قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند. ۱۳۷۹/۱۲/۲۰

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		ثبات در قوانین (از جمله قوانین اقتصادی) لازمه برنامه‌ریزی مردم	یک مسئله مسئله‌ی ثبات در قوانین است که این به عهده‌ی مجلس است. مراقب باشند مدام قوانین مربوط به مسائل اقتصادی از جمله مسائل مربوط به کار را هر روز عوض و بدل نکنند که بشود آن کسانی که می‌خواهند برنامه‌ریزی کنند، برنامه‌ریزی کنند. ۱۳۹۴/۰۲/۰۹
		مقررات اقتصادی با ثبات، منسجم، هماهنگ و شفاف و قابل برنامه‌ریزی برای مردم	ثبات و شفافیت و انسجام سیاست‌ها و مقررات اقتصادی انجام بشود - مقررات اقتصادی‌ای که امروز یک چیزی بگوییم، فردا عوض بکنیم، فایده‌ای ندارد - مقررات اقتصادی و قوانین ما باید هم ثبات داشته باشند که مردم بتوانند روی آن برنامه‌ریزی کنند، هم باید منسجم باشد و با هم بخواند و شفاف باشد. ۱۳۸۵/۰۳/۲۹
دسترسی به اطلاعات	دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه‌ی در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی؛ برای همه	دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه‌ی در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی؛ برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد. ۱۳۷۹/۱۲/۲۰	شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه‌ی اشخاص در فعالیتهای اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد. ۱۳۷۹/۱۲/۲۰
		دسترسی عمومی به اطلاعات	محدود بودن دسترسی اطلاعات برای برخی افراد خاص، زمینه‌ساز ویژه‌خواری‌های عجیبی می‌شود که برای مقابله با آن، باید دسترسی به اطلاعات، عمومی شود. ۱۳۹۰/۰۵/۲۶

منبع: یافته‌های پژوهش

۴-۳. یافته‌های مرتبط با سوال سوم

به دنبال پاسخ به سوال سوم: عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چیست؟ مطابق جدول شماره (۳) در مجموع ۴۸ مفهوم از فرایند کدگذاری باز شناسایی و سپس به کدگذاری محوری پرداخته شد که در این مرحله مفاهیم شناسایی شده در ۵ مولفه شامل ناامنی و مشکلات اقتصادی، فساد اقتصادی و مالی و اداری، فقر و محرومیت، اسراف و مصرف‌گرایی و ناامیدی و سیاه‌نمایی دسته‌بندی شدند. در آخر در کدگذاری انتخابی، مولفه‌های احصا شده در یک طبقه‌بندی کلی‌تر تحت عنوان عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی قرار گرفت.

جدول شماره (۳) عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی	نامنی و مشکلات اقتصادی	اقتصاد و مسائل و مشکلات اقتصادی، مسئله اول کشور	به نظر ما، امروز مسئله اول کشور، مسئله اقتصادی و مسائل اقتصادی و مشکلات و گره‌های اقتصادی است. ۱۳۹۵/۰۶/۰۳
		مشکلات (بیماری) اقتصادی؛ تورم، کاهش ارزش پول ملی، گرانی، مشکلات بنگاه‌های تولیدی، تحریم	مشکلات اقتصادی که از آن تعبیر کردیم به بیماری، عمده‌ترینش تورم است، کاهش ارزش پول ملی است، گرانی‌های بی‌منطق است، مشکلات بنگاه‌های تولیدی است، وجود تحریم‌های خارجی است و نتیجه‌ی این‌ها هم سختی معیشت طبقات پایین و متوسط است. ۱۳۹۹/۰۴/۲۲
		علاج مشکل معیشت خانوار و گرانی، حفظ ارزش پول ملی، هدایت نقدینگی به سمت تولید	در باب مسئله اقتصادی، کشور از لحاظ معیشت عمومی دچار مشکل است؛ یعنی واقعاً معیشت خانوارها دچار مشکل جدی است و مردم مشکل دارند؛ گرانی‌ها و مانند این‌ها هست، این‌ها بایست علاج بشود. بعد هم مسئله حفظ ارزش پول ملی است؛ با تدبیر درست این نقدینگی را به سمت تولید هدایت بکنیم.
		موانع جهش تولید؛ واردات بی‌رویه	یک موضوع دیگر هم موانع جهش تولید است؛ یکی از موانع، مسئله واردات بی‌رویه است.
		اصلاح ساختار بودجه، نظام بانکی، ارتقای سرمایه‌گذاری و اشتغال	ضرورت اصلاح ساختار بودجه و نظام بانکی، ارتقای سرمایه‌گذاری و اشتغال، بهبود فضای کسب‌وکار؛ این‌ها کارهایی است که در کوتاه‌مدت بایست به طور فوری و با اولویت انجام بگیرد؛ و همه‌ی دستگاه‌ها هم -دستگاه‌های دولتی، دستگاه‌های خصوصی و شبه‌خصوصی- بایستی همه با هم همکاری کنند که این کار انجام بگیرد؛ لکن اصلاحات اساسی عبارت است از مسئله اصلاح ساختار بودجه که خیلی مهم است، یکی مسئله اصلاح نظام بانکی است، یکی ارتقای سرمایه‌گذاری و اشتغال است. ۱۳۹۹/۰۵/۱۰
		تولید کلید اصلی اشتغال، معیشت، کاهش تورم، ایجاد ارزش پول ملی	در زمینه‌ی مسائل اقتصادی اولاً مسئله تولید، تولید، کلید اصلی است برای اشتغال، برای معیشت، برای کاهش تورم، برای ایجاد ارزش پول ملی؛ تولید واقعاً مادر همه‌ی این‌ها است؛ هر چه می‌توانیم در مورد تولید بایستی کار کنیم. ۱۳۹۹/۰۶/۰۲

متن	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری انتخابی
<p>موانع جهش تولید؛ یکی مسئله‌ی واردات بی‌رویه است، یکی از موانع مسئله‌ی قاچاق است، یکی از موانع، همین مشکلات قطعات است. در کشور نهضت قطعه‌سازی داریم که خوشبختانه راه افتاده، یکی از موانع هم در یک جاهایی بعضی از ناهماهنگی‌ها در بخشهای پایین‌دستی است، مجوزها واقعاً پیچ‌وخم‌های اداری عجیب و غریبی دارد، مسئله‌ی تسهیلات بانکی و از این قبیل که به نظر من بایستی به این توجه کرد. در حاشیه‌ی مسئله‌ی تولید که آن هم بی‌ارتباط به مسئله‌ی تولید نیست و آن مسئله‌ی صادرات مواد خام یا صادرات فلّه‌ای است. بدون اینکه ارزش افزوده‌اش را برای کشور خودمان، برای سرمایه‌دار خودمان، برای کارگر خودمان فراهم نکنیم.</p> <p>۱۳۹۹/۰۶/۰۲</p>	<p>موانع جهش تولید؛ واردات بی‌رویه، قاچاق، پیچ‌وخم‌های اداری، تسهیلات بانکی، صادرات مواد خام یا صادرات فلّه‌ای</p>		
<p>برای شناسایی موانع تولید و برطرف کردن موانع تولید، یک کارگروهی تشکیل بشود ... سرمایه‌گذاری یک موضوع خیلی مهمی است برای ایجاد رونق اقتصادی، برای افزایش تولید، برای جهش تولید. اساس کار، سرمایه‌گذاری است. ما در یک بخش‌هایی سرمایه‌گذاری‌های کلانی کرده‌ایم که تمام نشده، یا نیمه‌کاره رها شده، یا با کُندی پیش می‌رود (تکمیل سرمایه‌گذاری‌های نیمه‌کاره). این سرمایه‌ها را زنده کنیم، احیا کنیم، یعنی این سرمایه‌گذاری را به کمال برسانیم؛ مطلب دوم این است که سرمایه‌گذاری را تشویق کنید؛ چون سرمایه‌گذاری عمدتاً باید به وسیله‌ی بخش خصوصی انجام بگیرد. و اینکه که ما این نقدینگی موجود را به سمت تولید هدایت کنیم. موضوع سوم مسئله‌ی ارزش پول ملی است که خب این هم بی‌ارتباط به آن بحث‌های قبلی نیست. یک موضوع دیگر این است که در مسائل اقتصادی کشور، اقتصاد کشور را مطلقاً به تحولات خارجی نباید پیوند زد؛ یعنی شما برنامه‌ریزی اقتصادی را مطلقاً موکول و منوط نکنید به اینکه تحریم‌ها برطرف بشود، یا کاهش پیدا کند؛ نه، فرض را بر این بگذارید که تحریم‌ها بنا است ده سال بماند. برنامه‌ریزی اقتصادی بایستی بر اساس امکانات درونی و درون‌زایی و به ظرفیت‌های داخلی تکیه کردن، انجام بگیرد.</p> <p>۱۳۹۹/۰۶/۰۲</p>	<p>رفع موانع تولید با؛ تشکیل کارگروه شناسایی موانع تولید، احیا و تشویق سرمایه‌گذاری، تکمیل سرمایه‌گذاری‌های نیمه‌کاره، هدایت نقدینگی به سمت تولید، تقویت ارزش پول ملی، پیوند نزدن اقتصاد کشور به تحولات خارجی، تکیه به ظرفیت‌های داخلی</p>		
<p>مبارزه با فساد، یک جهاد همه‌جانبه است. اگر مسئولان کشور خودآگاهی لازم را داشته باشند، آن‌گاه می‌فهمند که مبارزه با فساد لازم و یک جهاد است. ۱۳۸۰/۱۰/۱۹</p>	<p>مبارزه با فساد لازم و یک جهاد است.</p>	<p>فساد (اقتصادی، اداری و مالی)</p>	

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		مبارزه با فساد، از پایه‌های اصلی حکومت و نظام اسلامی	مبارزه با فساد، یکی از پایه‌های اصلی حکومت و نظام اسلامی است. این روش امیرالمؤمنین است. ۱۳۸۰/۰۹/۱۶
		فسادستیزی؛ لازمه امنیت اقتصادی	نکته‌ی نهم [از مؤلفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، فسادستیزی است؛ ما اگر می‌خواهیم مردم در صحنه‌ی اقتصاد باشند، باید صحنه‌ی اقتصادی امنیت داشته باشد؛ اگر امنیت را می‌خواهیم، بایستی دست مفسد و سوء استفاده‌چی و دورزننده‌ی قانون و شکننده‌ی قانون بسته بشود؛ مبارزه‌ی با فساد این است؛ این باید جدی گرفته بشود. ۱۳۹۹/۱۲/۲۰
		سرایت فساد مالی و اقتصادی در تشکیلات مسؤولان موظف، به بدنه‌ی اقتصادی کشور	ما قویا معتقدیم که فساد مالی و اقتصادی در تشکیلات مسؤولان موظف و در میان آن‌ها، به بدنه‌ی اقتصادی کشور سرایت می‌کند؛ لذا باید جلو آن گرفته شود. ۱۳۸۰/۰۴/۱۰
		مبارزه‌ی با فساد؛ تشویق سرمایه‌گذاری سالم	مبارزه‌ی با فساد، سرمایه‌گذار سالم را که قصد فساد انگیزی و سوء استفاده ندارد، به کار تشویق می‌کند. ۱۳۸۴/۰۲/۱۹
		دست داشتن در فساد اقتصادی و چشم بستن بر آن، حرکت کشور را کند می‌کند.	چه دست داشتن در فساد اقتصادی، چه چشم بستن بر فساد اقتصادی، چیزهایی است که حرکت عمومی کشور را کند می‌کند. ۱۳۸۵/۰۷/۱۸
		مبارزه با فساد اداری و فساد اقتصادی	مبارزه با فساد اداری و فساد اقتصادی و سوء استفاده از امکاناتی که قدرت در اختیار افراد می‌گذارد - چه سوء استفاده‌ی مالی و چه سوء استفاده‌ی سیاسی - از اصول انقلاب است و باید رعایت شود. ۱۳۸۱/۰۳/۱۴
		فساد اقتصادی سبب تشویق بند و بست و کارهای فساد انگیز به جای تولید می‌شود.	اگر با فساد اقتصادی مبارزه نشود، هر سرمایه‌داری وسوسه و تشویق می‌شود که به جای وارد شدن به کار پردردسر تولید و مقدمات آن و راههای طولانی دیگر، برود مشغول بند و بست و کارهای فساد انگیز شود. ۱۳۸۰/۱۰/۱۹
		مبارزه با مفسده‌ی اقتصادی و مالی؛ به گشایش اقتصاد کشور کمک می‌کند.	مبارزه با مفسده‌ی اقتصادی و مالی یکی از کارهایی است که به گشایش اقتصادی کشور کمک خواهد کرد. ۱۳۸۰/۰۵/۱۱
		برخورد با مفسد اقتصادی؛ امنیت	برخورد با مفسد اقتصادی موجب امنیت اقتصادی است برای غیرمفسد. ۱۳۸۶/۰۴/۰۷

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		اقتصادی برای غیرمفسد است.	
		ریشه‌کی فساد اداری و مالی	بایستی فساد اداری و مالی و خیانت در امانت‌های ملی در کشور ریشه کن شود. ۱۳۸۵/۰۸/۲۱
		کسی که آلوده به فساد باشد؛ قادر به مبارزه با فساد نیست.	کسی که خودش آلوده به فساد باشد، قادر نخواهد بود با فساد مبارزه کند. ۱۳۸۱/۰۷/۳۰
		فساد اقتصادی در دستگاه‌های دولتی؛ دور باطل پول در خدمت قدرت است.	زبان بزرگ فساد اقتصادی در دستگاه‌های دولتی این است که پول را در خدمت قدرت و قدرت را در خدمت پول به کار می‌گیرد و دور باطلی به وجود می‌آید. ۱۳۸۱/۰۷/۳۰
		فساد مالی؛ مقدمه‌ی فساد اخلاقی، جنسی و شهوانی و انواع فسادهاست.	وارد شدن در میدان فساد مالی، مقدمه‌ی ورود به میدان فساد اخلاقی و فساد جنسی و فساد شهوانی و انواع و اقسام فسادهاست. ۱۳۸۰/۱۰/۱۹
		گلوگاه‌های فساد؛ یکی از موانع پیشرفت اقتصادی کشور است.	یکی از موانع پیشرفت اقتصادی کشور، وجود گلوگاه‌های فساد است که به‌شدت باید از آن ترسید و با آن مقابله و مبارزه کرد. ۱۳۸۰/۰۵/۱۱
		استفاده از بیت‌المال مردم برای منافع شخصی؛ فساد مالی و اقتصادی است.	بدترین فسادها در جامعه این است که کسانی دچار فساد مالی و اقتصادی شوند و از بیت‌المال مردم برای منافع شخصی و پرکردن جیب خود تغذیه کنند. ۱۳۸۱/۰۴/۲۶
		مبارزه (با مفسدان)؛ موجب امنیت فضای اقتصادی و فعالیت اقتصادی است.	این مبارزه (با مفسدان) موجب امنیت فضای اقتصادی و اطمینان کسانی است که می‌خواهند فعالیت سالم اقتصادی داشته باشند. ۱۳۸۰/۰۲/۱۰
		تولید کنندگان کشور؛ خود نخستین قربانیان فساد مالی و اقتصاد ناسالم‌اند.	ممکن است کسانی بخطا تصور کنند که مبارزه با مفسدان و سوءاستفاده‌کنندگان از ثروتهای ملی، موجب ناامنی اقتصادی و فرار سرمایه‌ها است. به این اشخاص تفهیم کنید که بعکس، این مبارزه موجب امنیت فضای اقتصادی و اطمینان کسانی است که میخواهند فعالیت سالم اقتصادی داشته باشند. تولید کنندگان این کشور، خود نخستین قربانیان فساد مالی و اقتصاد ناسالم‌اند. ۱۳۸۰/۰۲/۱۰

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		با فساد، رشوه و اختلاس مبارزه جدی شود.	بایستی با آن کسی که از راه فساد، از راه رشوه، از راه اختلاس کار را پیش می‌برد، مبارزه‌ی جدی بکنید. ۱۳۹۹/۱۲/۰۷
		مقابله با طبقه‌ی بهره‌مندان از پول‌های حرام برای امنیت سرمایه‌گذاری و تلاش اقتصادی است.	وقتی ما می‌گوییم که باید با طبقه‌ی بهره‌مندان از پول‌های حرام مقابله شود، فوراً یک عده نگران می‌شوند که امنیت سرمایه‌گذاری در جمهوری اسلامی به خطر افتاد! نه؛ امنیت سرمایه‌گذاری و امنیت تلاش اقتصادی به خطر نمی‌افتد، این کمک به آن سرمایه‌گذاری - هاست. ۱۳۷۶/۰۴/۲۵
		کاد الفقر ان یكون كفرا؛ اهمیت مسأله‌ی فقرزدایی	در اسلام پرداختن به امور اقتصادی مردم جزو اوجب واجبات حکومت‌هاست. پیغمبر اکرم - طبق روایت - فرمود: «کاد الفقر ان یكون كفرا». مضمون این حرف، آن است که ما آمده‌ایم به مردم ایمان بدهیم؛ اگر نتوانی نشان را به راحتی به دستشان برسانی، اعتمادشان از آن‌ها گرفته خواهد شد. واقع قضیه هم همین است. مسأله‌ی فقرزدایی و روان کردن کار اقتصادی در کشور، از جمله مسائل بسیار مهم است. ۱۳۸۰/۰۲/۲۸
		هدف امنیت سرمایه گذاری؛ از بین بردن فقر است.	هدف از امنیت سرمایه‌گذاری ... از بین بردن فقر در کشور است. ۱۳۷۹/۱۲/۲۰
		علاج فقر با استقرار عدالت اجتماعی و نظام عادلانه در جامعه است.	علاج فقر به شکل اصولی در هر جامعه‌ای، از راه استقرار عدالت اجتماعی و نظام عادلانه در محیط جامعه است. ۱۳۸۱/۰۹/۱۵
	فقر و محرومیت	هدف ما از بین بردن محرومیت است.	ما می‌خواهیم محرومیت را از بین ببریم و محروم را از محرومیت خارج کنیم؛ هدف این است. ۱۳۷۰/۰۵/۲۳
		هدف کشور باید رفع فقر و محرومیت و ایجاد رونق در زندگی مردم باشد.	هر کاری در کشور صورت می‌گیرد، باید با هدف رفع فقر و محرومیت و ایجاد رونق در زندگی مردم - نه بخشی از مردم و قشرهای خاص - باشد. ۱۳۸۴/۰۲/۱۷
		مهمترین مسئله نظام؛ رفع فقر و محرومیت، و حمایت و کمک به طبقات مستضعف و محروم است.	مهم‌ترین مسأله‌ی دستگاه ما و نظام جمهوری همان چیزی است که همه‌ی ما به آن معتقدیم و بارها گفته‌ایم؛ یعنی کوشش برای رفع فقر و محرومیت در جامعه، و حمایت و کمک به طبقات مستضعف و محروم. ۱۳۷۰/۰۶/۰۳
		مسئولان با فقر و فساد و تبعیض مبارزه کنند.	مسئولان کشور باید با فقر و فساد و تبعیض در این مملکت مبارزه کنند. ۱۳۷۹/۱۰/۰۷

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		اصلاح کشور در ریشه - کمی فقر، تبعیض و فساد اداری و اقتصادی است.	اصلاح واقعی در کشور این است که فقر ریشه کن شود؛ تبعیض و فساد اداری و اقتصادی نباشد. ۱۳۸۱/۰۵/۰۵
	اسراف و مصرف گرایی	استحکام درونی اقتصاد با کنار گذاشتن اسراف و زیاده‌روی و زیاد مصرف کردن است.	اسراف زندگی را خراب می‌کند و در جامعه بی‌عدالتی به وجود می‌آورد، و در نهایت همین‌ها است که اقتصاد را نابود می‌کند. اگر یک جامعه‌ای بخواهد از لحاظ استحکام درونی اقتصاد خود به نقطه‌ای برسد که آسیب‌پذیر نباشد، یکی از کارهای واجبی که باید انجام بدهد، این است که اسراف و زیاده‌روی و زیاد مصرف کردن و مانند این‌ها را کنار بگذارد. ۱۳۹۵/۰۶/۳۰
		اسراف در اموال و در اقتصاد؛ مصرف بدون اثر و کارایی است.	اسراف در اموال و در اقتصاد این است که انسان مال را مصرف کند، بدون اینکه این مصرف اثر و کارایی داشته باشد. مسئله‌ی صرفه‌جویی و اجتناب از اسراف، فقط یک مسئله‌ی اقتصادی نیست؛ هم اقتصادی، هم اجتماعی، هم فرهنگی است. ۱۳۸۸/۰۱/۰۱
		مصرف‌گرایی به صورت اسراف؛ بیماری خطرناک هر ملت است.	مصرف‌گرایی به صورت اسراف یکی از بیماریهای خطرناک هر ملتی است. ۱۳۸۷/۰۲/۱۱
		اسراف؛ بیماری اجتماعی است.	اسراف یک بیماری اجتماعی است. ۱۳۸۵/۰۸/۱۸
		اسراف موجب عمیق کردن شکاف بین طبقاتی فقیر و غنی است.	اسراف، روزبه‌روز شکاف‌های طبقاتی بین فقیر و غنی را بیشتر و عمیق‌تر می‌کند. یکی از چیزهایی که لازم است مردم برای خود وظیفه بدانند، اجتناب از اسراف است. ۱۳۸۱/۰۹/۱۵
		اسراف هزینه کردن اعتبارات کشور در جاهای غیرلازم، تشریفاتی و زیادی، حرام است.	باید در کشور از اسراف جلوگیری شود. هزینه کردن اعتبارات و پول - های کشور در جاهای غیرلازم، تشریفاتی و زیادی، حرام است. ۱۳۸۱/۰۲/۱۱
		مسئولان راه صرفه‌جویی و مقابله با اسراف را به مردم آموزش دهند.	صرفه‌جویی را شعار خودتان قرار دهید. اسراف در جامعه، لازمی اشرفی‌گری و تقسیم نابرابر ثروت و مایه‌ی تزیین اموال عمومی و نعمت الهی است. مسئولان کشور، راه صرفه‌جویی و مقابله با اسراف را به مردم بیاموزند. ۱۳۷۶/۰۱/۰۱
		اسراف، لجنزار و ریخت و پاش مالی، وسوسه‌ی شیطانی است.	اسراف، یک لجنزار است. ریخت‌وپاش مالی، یک وسوسه‌ی شیطانی است. ۱۳۷۴/۰۱/۰۳

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
نا امیدي و سیاه نمایی		سیاه‌نمائی، ناامیدسازی و آینده را تاریک نشان دادن؛ سم مهلک است.	سیاه‌نمائی سم مهلکی است، ناامیدسازی و آینده را تاریک نشان دادن؛ و این سم مهلک سعی می‌شود به وسیله تبلیغات معارض و خصمانه، در کشور پراکنده شود؛ با این مبارزه کنید. ۱۳۸۷/۰۲/۱۷
		ناامیدی؛ مهم‌ترین مانع پیشرفت است.	مهم‌ترین مانع پیشرفت یک شخص و یک ملت، ناامیدی و تاریک دیدن افق است. ۱۳۸۵/۰۶/۲۵
		ناامید کردن مردم؛ کمک به دشمن است.	امروز هر کس که مردم را ناامید کند و به خود، به مسئولین و به آینده بی‌اعتماد کند، به دشمن کمک کرده است. ۱۳۸۶/۰۱/۰۱
		مایوس و ناامید کردن و خالی کردن دل ملت‌ها؛ جنگ روانی دشمن است.	دشمن آن‌وقتی که در میدان، در صحنه‌ی عمل نتواند کاری از پیش ببرد، برای مایوس کردن، ناامید کردن و خالی کردن دل ملت‌ها دست به جنگ روانی می‌زند. ۱۳۸۷/۰۳/۱۴

منبع: یافته های پژوهش

۴-۴. یافته های مرتبط با سوال چهارم

به منظور پاسخ به سوال چهارم: متولیان امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری چه کسانی هستند؟ مطابق جدول شماره (۴) از مرحله شناسه گذاری باز ۱۲ مفهوم استخراج و سپس در مرحله کدگذاری محوری مفاهیم شناسایی شده در ۵ مولفه شامل قوه قضائیه، مجلس شورای اسلامی، مجموعه دولت به خصوص وزارتخانه‌های اقتصادی و دستگاه‌های پولی و بانکی، دستگاه‌های نظارتی و نیروهای انتظامی و اطلاعاتی طبقه بندی شدند. در مرحله آخر در کدگذاری انتخابی، مولفه های احصا شده در یک طبقه‌بندی کلی تر تحت عنوان عوامل متولیان امنیت اقتصادی فردی قرار گرفتند.

جدول شماره (۴) متولیان امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه رهبری

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
متولیان امنیت	مجلس شورای اسلامی	ثبات قوانین؛ مجلس شورای اسلامی	یکی از کارهای مهم، ثبات سیاست‌ها است؛ قوانین، قوانین دائماً در تغییر نباشد؛ که این کار، کار مجلس شورای اسلامی است. ۱۳۹۶/۰۱/۰۱

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
اقتصادی فردی		برخورد باکسانی باشد که دستگاه اقتصادی را به فساد می‌کشانند؛ قوهی قضائیه	نقش قوهی قضائیه این است که اگر در مجموعه‌ی این عملکردها و تعامل این دستگاه‌ها با مردم، مفسد اقتصادی به وجود آمد، قوهی قضائیه آنچنان با او برخورد کند که برخوردش موجب عبرت برای کسانی باشد که دستگاه اقتصادی را به فساد می‌کشانند. ۱۳۸۶/۰۴/۰۷
	قوه قضائیه	نقش قوهی قضائیه؛ ایجاد امنیت فضای اقتصاد است.	یکی از جاهایی که قوهی قضائیه می‌تواند برای اصلاح اقتصاد کشور نقش ایفا کند، ایجاد امنیت فضای اقتصادی است. ۱۳۹۶/۰۸/۰۳
		امنیت سرمایه‌گذاری؛ وظیفه قوای مجریه، قضائیه و دستگاه‌های دیگر است.	بخشی از امنیت سرمایه‌گذاری مربوط می‌شود به دستگاه قوهی مجریه، بعضی هم به دستگاه‌های دیگر مثل قوهی قضائیه و دستگاه‌های گوناگون دیگر. ۱۳۹۶/۰۲/۲۲
	مجموعه دولت به‌خصوص وزارتخانه‌های اقتصادی و دستگاه‌های پولی و بانکی	دولت؛ محور مبارزه با مفاسد اقتصادی است.	به اعتقاد من مرکزی که باید مبارزه با مفاسد اقتصادی را دنبال کند، دولت است. ۱۳۸۲/۰۶/۰۵
		وزارتخانه‌های اقتصادی و دستگاه‌های پولی و بانکی؛ مسئولان استقرار امنیت اقتصادی هستند.	مسئولان استقرار امنیت اقتصادی غالباً در دستگاه‌های اجرائی‌اند - وزارتخانه‌های اقتصادی و دستگاه‌های پولی و بانکی - و این‌ها مسئولند (هستند). ۱۳۸۶/۰۴/۰۷
		امنیت سرمایه‌گذاری؛ وظیفه‌ی الزامی دولت و مجلس است.	وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف (امنیت سرمایه‌گذاری) کمک می‌کند، وظیفه‌ی الزامی دولت و مجلس است. ۱۳۷۹/۰۱/۰۶
	دستگاه‌های نظارتی	شناسایی نقاط آسیب در گردش مالی و اقتصادی کشور؛ وظیفه بخش های مختلف نظارتی در سه قوه (سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و وزارت اطلاعات) است.	بخش‌های مختلف نظارتی در سه قوه از قبیل سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و وزارت اطلاعات باید با همکاری صمیمانه، نقاط دچار آسیب در گردش مالی و اقتصادی کشور را بدرستی شناسایی کنند و محاکم قضائی و نیز مسئولان آسیب‌زدایی در هر مورد را یاری رسانند. (فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مفاسد اقتصادی - ۱۳۸۰/۰۲/۱۰)
	نیروهای انتظامی و اطلاعاتی	نیروی انتظامی؛ امنیت زندگی و اجتماعی و فردی را تامین می‌کند...	امنیت را در بخش عظیمی از زندگی و حیات اجتماعی و فردی مردم، نیروی انتظامی تامین می‌کند. ۱۳۷۸/۰۷/۱۷

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	متن
		دستگاه قضایی، قانونگذاری و انتظامی با درآمدهای ناپاک و نامشروع برخورد کنند.	چه دستگاه قضایی، چه دستگاه قانونگذاری و چه دستگاه انتظامی و غیره با کسانی که با ثروت‌های عمومی بازی می‌کنند و برای دست انداختن به درآمدهای ناپاک و نامشروع حدی قائل نیستند، باید برخورد کند. ۱۳۷۶/۰۴/۲۵
		وزارت اطلاعات؛ موظف به پوشش اطلاعاتی نقاط آسیب‌پذیر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی کلان است.	وزارت اطلاعات موظف است در چهارچوب وظائف قانونی خود، نقاط آسیب‌پذیر در فعالیت‌های اقتصادی دولتی کلان مانند: معاملات و قراردادهای خارجی، و سرمایه‌گذاری‌های بزرگ، طرح‌های ملی، و نیز مراکز مهم تصمیم‌گیری اقتصادی و پولی کشور را پوشش اطلاعاتی دهد و به دولت و دستگاه قضائی در تحقق سلامت اقتصادی یاری رساند و به‌طور منظم به رئیس‌جمهور گزارش دهد. (فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مفاسد اقتصادی - ۱۳۸۰/۰۲/۱۰)
		تعامل دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی برای تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اخلاص در امنیت اقتصادی و ...	تقویت و تعامل مؤثر دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی و هماهنگی بین آن‌ها برای تأمین اشراف اطلاعاتی و مقابله با هر نوع اخلاص در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی و مقابله با تهدیدهای نرم. (ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه - ۱۳۷۸/۱۰/۲۱)

منبع: یافته‌های پژوهش

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این مقاله برای بررسی دیدگاه مقام معظم رهبری درباره امنیت اقتصادی فردی، ابتدا این اصطلاح از دیدگاه صاحب‌نظران مختلف بررسی و مطرح شد که امنیت اقتصادی فردی در برخی دیدگاه‌ها به دسترسی افراد به ضروریات زیستی و حفظ سطح مشخصی از زندگی برمی‌گردد. برخی دیگر امنیت اقتصادی فردی را در سطوح بالاتر با دامنه وسیعی از بحث‌ها درباره اشتغال، توزیع درآمد و رفاه مرتبط می‌دانستند. اما برای دستیابی به نظریات مقام معظم رهبری در خصوص امنیت اقتصادی فردی چهار سؤال در حوزه؛ شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی، عوامل ایجاد و تقویت امنیت اقتصادی فردی، عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی و متولیان ایجاد و حفظ امنیت اقتصادی فردی؛ مطرح شد. برای پاسخ با آن‌ها به تحلیل محتوای کیفی سخنان، بیانیه‌ها و پیام‌های ایشان از سال ۱۳۶۸ تا شهریور ۱۳۹۹ پرداخته شد. مطابق یافته‌های تحقیق از دیدگاه رهبری؛ شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی مطابق شکل شماره (۱) به شرح، امنیت کار (هر نوع کار و فعالیت اقتصادی)، امنیت شغل (حفظ و رعایت حقوق طبیعی نیروی کار، دستمزد

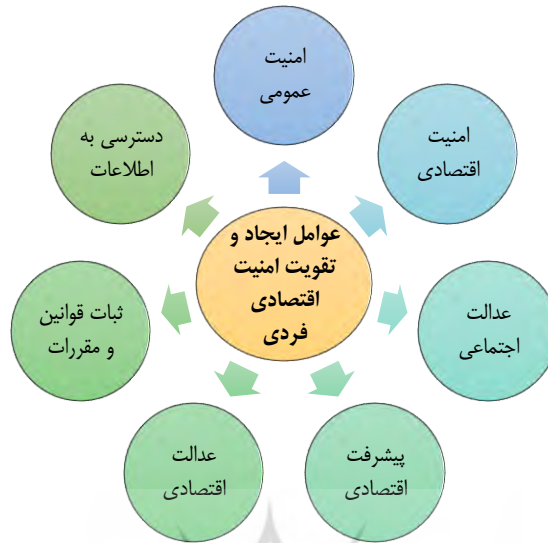
عدالانه و پرداخت منظم و بدون تأخیر آن، بیمه، خدمات رفاهی، بهداشت و درمان، آموزش نیروی کار و ارتقاء دانش و مهارت کارگران، مسئولیت کاری کارگران و یادگیری مداوم کارگران)، امنیت نیازهای اساسی (تأمین نیازهای اساسی مردم، امنیت غذایی و تغذیه مردم، خودکفایی در مواد اساسی کشاورزی)، امنیت زندگی و معیشت (حفظ امنیت عمومی مردم، تأمین خوراک و مسکن و بهداشت و دیگر نیازهای زندگی)، امنیت رفاه و سلامت (سلامت عمومی و رفاه عمومی و رفاه مادی)، امنیت تولید و سرمایه‌گذاری (هر نوع سرمایه‌گذاری قانونی و امنیت تولید)، امنیت درآمد و ثروت (مباح بودن کسب ثروت و کسب)، امنیت سود و سرمایه (مشروع بودن)، امنیت کسب‌وکار (فضای کسب‌وکار مردم) می‌باشد.

شکل شماره (۱) شاخص‌های امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه مقام معظم رهبری

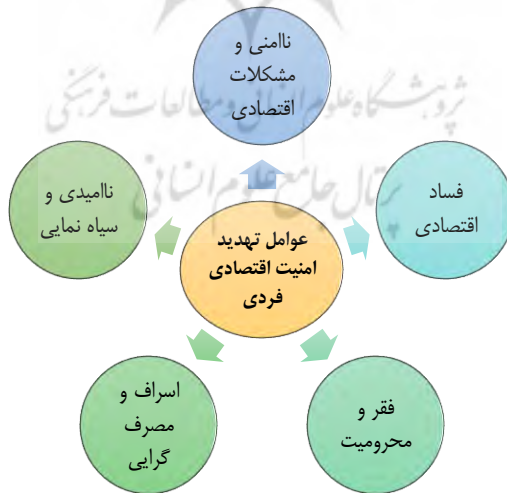
منبع: یافته‌های پژوهش

همچنین در دیدگاه معظم له عوامل مورد نیاز برای ایجاد امنیت اقتصادی فردی مطابق شکل شماره (۲) عبارت‌اند از: امنیت عمومی (امنیت فکری، اخلاقی، قضایی و اجتماعی)، امنیت اقتصادی، عدالت اجتماعی، پیشرفت و رونق اقتصادی، عدالت اقتصادی، ثبات قوانین و مقررات و دسترسی یکسان همه به اطلاعات اقتصادی می‌باشد.

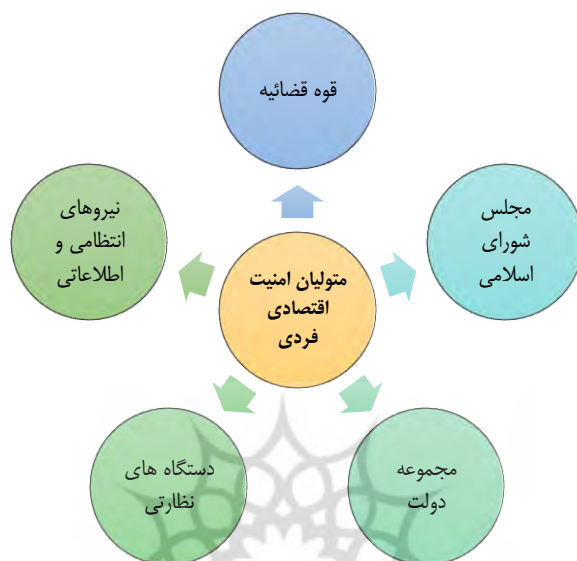
شکل شماره (۲) عوامل مورد نیاز برای ایجاد امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه مقام معظم رهبری
منبع: یافته های پژوهش

از طرفی مقام معظم رهبری ناامنی و مشکلات اقتصادی، فساد اقتصادی و مالی و اداری، فقر و محرومیت، اسراف و مصرف گرایی و ناامیدی و سیاه نمایی را عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی می دانند (شکل شماره ۳).

شکل شماره (۳) عوامل تهدید امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه مقام معظم رهبری
منبع: یافته های پژوهش

در آخر اینکه از نظر رهبری متولیان ایجاد و حفظ امنیت اقتصادی فردی مطابق شکل شماره (۴)، قوه قضائیه، مجلس شورای اسلامی، مجموعه دولت به خصوص وزارتخانه‌های اقتصادی و دستگاه‌های پولی و بانکی، دستگاه‌های نظارتی و نیروهای انتظامی و اطلاعاتی؛ می‌باشند.

شکل شماره (۴) متولیان ایجاد و حفظ امنیت اقتصادی فردی از دیدگاه مقام معظم رهبری
منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به نتایج حاصل از بررسی و تحلیل دیدگاه‌ها و نظرات مقام معظم رهبری پیشنهاد می‌گردد در جهت تکمیل جوانب نظری، آسیب‌شناسی تهدیدات امنیت اقتصادی فردی در جمهوری اسلامی ایران انجام پذیرد و راهبردهای کاهش تأثیر منفی ساختارهای حکومتی بر امنیت اقتصادی فردی مورد پژوهش قرار گیرد. همچنین مسئولین و متولیان مدیریت کشور از نتایج حاصل از این تحقیق (حداقل در حوزه نشر) برای بهبود اداره امور محوله و توسعه پیام انقلاب در جهت تحقق عدالت اجتماعی و عدالت اقتصادی و برقرار امنیت کار، زندگی، سرمایه و سود افراد؛ استفاده نمایند.

منابع و ماخذ

منابع فارسی

- اخوان کاظمی، بهرام (۱۳۹۸). ماهیت و الزامات امنیت اقتصادی در الگوی اسلامی و ایرانی پیشرفت، سیاست متعالیه، دوره ۷، شماره ۲۶، ص ۱۹۳-۲۲۶.
- افتخاری، اصغر و نهازی، غلامحسین (۱۳۹۰). امنیت عمومی در اندیشه و بیانات مقام معظم رهبری، فصلنامه دانش انتظامی، دوره ۱۲، شماره ۲، ص ۷-۴۹.
- بنیانیان، حسن؛ غلامی، رضا و صحرایی، الهیار (۱۳۹۹). طراحی الگوی رهبری راهبردی نظام فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر نظریه داد بنیاد. فصلنامه علمی مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی. دوره ۴، شماره ۱۶، ص ۲۲۹-۲۵۶.
- بوزان، باری (۱۳۷۸). مردم، دولت ها و هراس، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- خسروی، رضا و لکزایی، نجف (۱۳۹۵). امنیت اقتصادی از دیدگاه امام علی (ع) با تأکید بر عهدنامه مالک اشتر، فصلنامه پژوهش‌های نهج البلاغه، دوره ۱۵، شماره ۵۰، ص ۱۰۷-۱۳۳.
- سام دلیری، کاظم و کهرای تبار، تیمور (۱۳۹۷). الگوی امنیت فردی بر اساس گفت‌وگو حضرت امام خمینی (ره)، فصلنامه امنیت ملی، دوره ۸، شماره ۲۹، ص ۹-۳۱.
- سیف، الله مراد (۱۳۸۹). مفهوم شناسی امنیت اقتصادی، آفاق امنیت، دوره ۳، شماره ۹، ص ۷-۳۶.
- سیف، الله مراد (۱۳۹۱). راهبردهای اقتصادی امنیت پایدار، آفاق امنیت، دوره ۵، شماره ۱۴، ص ۲۵-۴۷.
- لکزایی، نجف و حاج زاده، هادی (۱۳۹۳). بررسی امنیت اقتصادی افراد از خلال قواعد فقه امامیه با نگاهی به مرجع امنیت، فصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی، دوره ۲۱، شماره ۶، ص ۱-۳۱.
- ماندل، رابرت (۱۳۷۷). چهره متغیر امنیت ملی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- نصیری، علی اصغر (۱۳۹۸). بررسی امنیت اقتصادی متعالی و آزادی اقتصادی متعالی در نظام اقتصادی اسلام، فصلنامه علمی - پژوهشی سیاست متعالیه، دوره ۷، شماره ۲۷، ص ۱۲۷-۱۴۶.

منابع لاتین

- Kenworthy, Lane. (2010). *Economic Security*, Spring, Available at: <http://www.u.arizona.edu/~lkenwor/indv102economicsecurity.Pdf>
- ILO (International Labour Organization) (2003). *Economic Security for a Better World*, Geneva: International Labour Office.

فهرست سایت‌ها

بیانات مقام معظم رهبری، قابل دسترسی در: farsi.khamenei.ir

پروفیسر شگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Individual economic security from the Supreme Leader's point of view

Ghasem Palouj^{1*}
Mostafa Saveh Doroudi²
Yasser Khezli³

Abstract

The security of human societies, it is divided into five important categories: military, political, economic, social and environmental. The Economic security, as an important aspect of national security at all individual, social and national levels, has attracted the attention of security thinkers. At the simplest level, individual economic security is related to the level of human access to basic necessities and at higher levels, it is related to a wide range of discussions about employment, income distribution, and welfare. This article aims to examine and express the indicators of individual economic security, the factors that create individual economic security, the factors that threaten individual economic security, and the custodians of individual economic security based on the Supreme Leader's point of view. Therefore, all his words, statements and messages from 1998 to 2021 were analyzed by using the Grand Theory method. The results of the research showed that in terms of leadership, the indicators of individual economic security include; security of Work, job, basic needs, life and livelihood, well-being and health, production and investment, income and wealth, profit and capital, and business. He also mentions security (general, economic and social), development and economic justice, stability of laws and access to information as factors that create individual economic security and economic insecurity, corruption, poverty, consumerism and despair as factors that threaten it. From the point of view of the Supreme Leader, the three forces, together with the security agencies and police and intelligence forces, are in charge of providing individual economic security.

Keywords: Security, economic security, individual economic security, Supreme Leader.

---

¹ PhD student in Economics, Faculty of Strategic Management, Supreme National Defense University, Tehran, Iran. Corresponding Author. (ghasemp@gmail.com)

² Associate Professor, Department of Political Science, Faculty of Humanities, Farabi University of Science and Technology, Tehran, Iran. (mo-doroudi@yahoo.com)

³ PhD student in Economics, Faculty of Strategic Management, Supreme National Defense University, Tehran, Iran. (khezlijob@gmail.com)